

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” DIN CLUJ-NAPOCA
FACULTATE DE GEOGRAFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE GEOGRAFIE

Rezumat

**Planificarea teritoriului local în context european: zonele de protecție
și avizarea planurilor generale de urbanism.**

Aplicații pe orașul Rupea, jud. Brașov

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Vasile SURD**

**Student-doctorand:
Zoltan MAROȘI**

**Cluj-Napoca
2020**

Conținut

Lista figurilor	7
Lista tabelelor	10
INTRODUCERE	12
<i>Întrebările cercetării, obiectivele generale și motivația elaborării acestei teze.....</i>	<i>13</i>
<i>Metodologia urmată în elaborarea tezei și etapele cercetării.....</i>	<i>15</i>
<i>Structura și conținutul tezei.....</i>	<i>16</i>
<i>Contextualizarea tezei.....</i>	<i>19</i>
<i>Mulțumiri.....</i>	<i>20</i>
1 ASPECTE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ÎN PLANIFICAREA TERITORIULUI	21
1.1 Spațiul geografic și organizarea acestuia	21
1.1.1 Organizarea teritoriului între organizarea naturală și antropică a spațiului.....	25
1.2 De la sistematizare la amenajarea teritoriului. Definiții.....	29
1.2.1 Principiile amenajării teritoriului	34
1.2.2 Nivele de abordare în amenajarea teritoriului și urbanism	38
1.3 Urbanismul în România	40
1.4 Structura și importanța strategiilor de dezvoltare teritorială.....	45
1.5 Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene și tendințele globale	49
1.5.1 Programul de acțiune UE pentru „o viață bună, în limitele planetei noastre”	51
1.5.2 Planificarea urbană durabilă și conservarea mediului habitabil	53
1.5.3 Programul operațional URBACT III (2015-2020)	56
1.6 Termenul de peisaj în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului	58
1.6.1 Evoluția termenului de peisaj spre activitatea de amenajare a teritoriului	59
1.6.2 Conceptul de peisaj în știință.....	62
1.7 Planificarea ca parte inseparabilă a amenajării teritoriului și a urbanismului	66
1.8 Concluzii la capitolul I – specificul urbanismului în România.....	69
2 ASPECTE EVOLUTIVE ALE PLANIFICĂRII TERITORIULUI ÎN ROMÂNIA.....	71
2.1 Planul și necesitatea de a planifica în trecut.....	71
2.1.1 Aspirația spre un oraș ideal în Antichitate	74
2.1.2 Moșteniri culturale romane și grecești pe teritoriul României	76

2.1.3	Un imperiu înseamnă mai mult decât suma componentelor sale	80
2.2	Evoluția postimperială romană a unui oraș reprezentativ pentru Transilvania	90
2.2.1	Invaziile și dezvoltarea fortificațiilor pe teritoriul Transilvaniei	95
2.2.2	Rolul piețelor în evoluția și refortificarea orașelor medievale din Transilvania	98
2.2.3	Cauzalitatea în primele preocupări de planificare și urbanism	109
2.2.4	Urbanizarea Principatului Transilvaniei sub influența occidentală	113
2.3	Formarea statului unitar România și organizările administrativ-teritoriale	118
2.3.1	Împărțirile administrativ-teritoriale ale României, începând cu secolul al XIX-lea.....	119
2.3.2	Legea de unificare administrativă din 1925 – spre centralizare.....	123
2.3.3	Legea organizării administrațiunii locale din 1929 – Directoratele ministeriale	125
2.3.4	Legea administrativă din 1936 a cabinetului Iorga – revenire la centralizare	127
2.3.5	Legea de organizare administrativ-teritorială din 1938 – instabilitate administrativă.....	127
2.3.6	Legea organizării teritoriale din 1950 – introducerea modelului sovietic	129
2.3.7	Legea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România - 1968.....	133
2.3.8	Organizarea administrativă a teritoriului României între 1990 - 1998	136
2.3.9	Regiunile de dezvoltare după 1998 – orientarea spre Uniunea Europeană	139
2.3.10	Constituirea zonelor defavorizate în cadrul regiunilor de dezvoltare	143
2.4	Organizarea administrativ-teritorială în prezent și relevanța ei pentru planificare	144
2.4.1	Zonele metropolitane și ierarhia localităților - Legea nr. 351/2001	147
2.4.2	Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP).....	152
2.4.2.1	<i>Geoportalul INIS și elaborarea planurilor de amenajare și urbanism</i>	<i>154</i>
2.4.2.2	<i>Avizul OCPI-ANCP pentru planurile de amenajare și urbanism (PUG)</i>	<i>157</i>
2.5	Concluzii la capitolul 2 - importanța stabilității limitelor administrativ-teritoriale	160
3	ZONELE CU RISC NATURAL ȘI ARIILE NATURALE PROTEJATE.....	162
3.1	Tipurile de relief și amenajarea teritoriului	163
3.1.1	Indicatori morfometrici și morfografici în amenajarea teritoriului și urbanism	168
3.1.1.1	<i>Harta hipsometrică</i>	<i>169</i>
3.1.1.2	<i>Geodeclivitatea și harta pantelor.....</i>	<i>171</i>
3.1.1.3	<i>Harta expoziției versanților</i>	<i>174</i>
3.1.1.4	<i>Harta densității fragmentării reliefului</i>	<i>176</i>
3.1.1.5	<i>Harta adâncimii fragmentării reliefului</i>	<i>178</i>

3.1.2	Procesele de versant și riscurile asociate	179
3.1.2.1	<i>Hotărârea nr. 447/2003 privind hărțile de risc natural la alunecări de teren.....</i>	<i>186</i>
3.1.2.2	<i>Favorabilitatea și restrictivitatea formelor de relief</i>	<i>189</i>
3.1.2.3	<i>Legea nr. 575/2001 privind aprobarea PATN - Zone de risc natural.....</i>	<i>191</i>
3.1.2.4	<i>Termenii de risc, hazard, vulnerabilitate și managementul tipurilor de risc.....</i>	<i>193</i>
3.1.3	Zonele seismice ale României.....	197
3.2	Hidrografia în amenajarea teritoriului și în urbanism	199
3.2.1	Riscul asociat inundațiilor	201
3.2.1.1	<i>Hotărârea nr. 663/2013 privind hărțile de hazard și risc la inundații.....</i>	<i>204</i>
3.2.1.2	<i>Avizul Administrației Bazinale de Apă (ABA) pentru PUG – hazardul de inundații... 206</i>	
3.3	Hotărârea nr. 382/2003 - încadrarea zonelor de risc în documentațiile de urbanism	209
3.4	Cadrul legislativ și instituțional al protecției mediului înconjurător	212
3.4.1	Ariile naturale protejate în cadrul planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism	216
3.4.1.1	<i>Formularul Natura 2000 pentru ariile naturale protejate de interes comunitar</i>	<i>218</i>
3.4.1.2	<i>Clasificarea IUCN a ariilor naturale protejate.....</i>	<i>221</i>
3.5	Studiile de impact asupra mediului pentru planuri și programe	222
3.6	Avizul de mediu de la Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)	227
3.7	Avizul Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare (ANIF)	230
3.8	Avizul de la Direcția Silvică / Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA	232
3.9	Avizul Direcției Agricole și a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale MADR	234
3.10	Concluzii la capitolul al III-lea –matricea geografică și protecția mediului înconjurător	237
4	ZONELE DE PROTECȚIE FAȚĂ DE UNITĂȚILE DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ.....	239
4.1	Instituțiile competente ale statului în reglementarea serviciilor de utilități publice	240
4.1.1	Legislația cu privire la serviciile comunitare de utilități publice.....	244
4.2	Problema cimitirelor în cadrul planurilor de urbanism	246
4.2.1	Localizarea cimitirelor și delimitarea zonelor de protecția sanitară	249
4.3	Problema depozitelor de deșeuri în cadrul planurilor de urbanism și Legea nr. 211/2011	251
4.3.1	Localizarea, amenajarea și zonele de protecție sanitară ale depozitelor de deșeuri.....	254
4.3.1.1	<i>Avizul de la Direcțiile județene de Sănătate Publică (DSP).....</i>	<i>257</i>
4.3.2	Parcursul unui depozit de deșeuri neconform cu Directiva 1999/31/CE – cazul Rupea	258
4.4	Probleme de securitate la incendii în cadrul planurilor de urbanism.....	263

4.4.1	Avizele de la Inspectoratele pentru Situații de Urgență (ISU)	266
4.5	Rolul iluminatului public în promovarea peisajului urban. Cazul Cluj-Napoca.....	268
4.6	Rolul schemelor cromatice ale fațadelor în estetica urbană. Cazul Cluj-Napoca.....	271
4.7	Concluzii la capitolul al IV-lea – gospodăria comunală ca un aspect neglijat în urbanism.....	275
5	ZONELE DE PROTECȚIE ALE REȚELELOR TEHNICO-EDILITARE.....	276
5.1	Zonele de protecție ale apelor și ale infrastructurilor de apă și canalizare	278
5.1.1	Instituțiile și reglementările aferente siguranței alimentării cu apă	279
5.1.2	Zonele de protecție a apelor la nivelul Administrațiilor Bazinale de Apă (ABA).....	282
5.1.3	Clasificarea captărilor și clasele de importanță ale construcțiilor hidrotehnice	287
5.1.4	Zonele de protecție sanitară a captărilor de apă conform legii	294
5.1.4.1	<i>Metode de delimitare a zonelor de protecție sanitară a captărilor de apă</i>	<i>299</i>
5.1.4.2	<i>Metode automate WhAEM de delimitare a zonelor de protecție sanitară</i>	<i>305</i>
5.1.5	Aspecte legale cu privire la canalizarea și epurarea apelor menajere	308
5.1.5.1	<i>Stabilirea zonelor sensibile cu ape de suprafață afectate de eutrofizare</i>	<i>310</i>
5.1.5.2	<i>Canalizarea pentru ape meteorice.....</i>	<i>311</i>
5.1.6	Avizul de gospodărire a apelor (ABA) și a companiei locale de apă și canalizare.....	312
5.2	Avizul de la Direcția de Sănătate Publică (DSP) județeană	318
5.3	Zonele de protecție ale infrastructurilor energetice	325
5.3.1	Cadrul instituțional și legislativ al Sistemului Energetic Național (SEN).....	326
5.3.2	Elemente tehnice relevante cu privire la Sistemul Energetic Național.....	335
5.3.2.1	<i>Principiile de proiectare și încadrarea în teritoriu a LEA</i>	<i>337</i>
5.3.3	Delimitarea zonelor de protecție și de siguranță ale infrastructurilor energetice	339
5.3.3.1	<i>Delimitarea zonelor de protecție ale centralelor termoelectrice (CTE).....</i>	<i>345</i>
5.3.3.2	<i>Delimitarea zonelor de protecție ale instalațiilor eoliene și fotovoltaice</i>	<i>347</i>
5.3.3.3	<i>Delimitarea zonei de excludere a unei centrale nuclearelectrice și avizul CNCAN....</i>	<i>351</i>
5.3.4	Distanțele minime de siguranță dintre LEA și diferite obiective	354
5.3.5	Distanțele minime de siguranță dintre LEA și alte LEA sau linii de comunicații	360
5.3.6	Delimitarea culoarelor de trecere, a zonelor de protecție și de siguranță ale LEA	361
5.3.7	Obținerea avizelor tehnice sau de amplasament C.N. Transelectrica S.A.	365
5.3.8	Studierea consumului de electricitate în amenajarea teritoriului, Electrica Rupea S.A.....	369
5.4	Zonele de siguranță ale infrastructurilor de alimentare cu gaze naturale	373

5.4.1	Distanțele de siguranță și delimitarea zonelor de protecție și de siguranță	375
5.4.2	Avizele E.ON Distribuție S.A., S.N.T.G.N. Transgaz S.A. și S.N.G.N. Romgaz S.A.	380
5.5	Rețelele edilitare și amenajarea subterană în mediul urban	386
5.6	Concluzii la capitolul al V-lea – cerințele de siguranță ale rețelelor edilitare și urbanismul.....	392
6	ZONELE DE PROTECȚIE ALE CĂILOR DE CIRCULAȚIE	395
6.1	Zonele de protecție ale căilor de circulație rutieră	396
6.1.1	Instituțiile și reglementările aferente siguranței circulației rutiere	397
6.1.2	Statul european cu cele mai multe fatalități datorate accidentelor rutiere.....	403
6.1.3	Clasificarea drumurilor și a străzilor în România.....	406
6.1.4	Clasele tehnice și proiectarea drumurilor conform Ordinului nr. 1296/2017	410
6.1.4.1	<i>Proiectarea intersecțiilor de drumuri publice în extravilane și intravilane</i>	<i>413</i>
6.1.5	Aspecte tehnico-legale de proiectare a străzilor urbane și rurale	417
6.1.6	Zonele de siguranță și de protecție ale drumurilor publice	423
6.1.7	Obținerea avizului CNADNR S.A. și a altor avize locale pentru PUG	426
6.1.8	Eficiența și ecologizarea transporturilor publice	430
6.1.9	Infrastructura pentru electromobilitate și vehicule electrice	432
6.2	Zonele de protecție și de siguranță ale căilor ferate	437
6.2.1	Instituțiile și reglementările aferente siguranței circulației feroviare.....	437
6.2.2	Indicatorii de siguranță ISC și de performanță utilizați în rapoartele anuale	447
6.2.3	Sistemul european de management al traficului feroviar (ETCS-ERTMS)	450
6.2.4	Circulația feroviară națională deficitară reflectată prin statistici și rapoarte	452
6.2.5	Poluarea aerului, poluarea electromagnetică și fonică generată de căile ferate	457
6.2.6	Zonele de siguranță și de protecție aferente infrastructurilor feroviare.....	462
6.2.7	Obținerea avizului CFR necesar pentru PUG.....	466
6.2.8	Reconversia, conservarea sau reabilitarea căilor ferate dezafectate	468
6.2.8.1	<i>Pistă pentru bicicliști în locul căii ferate dezafectate în Huedin și Sâncraiu</i>	<i>468</i>
6.2.8.2	<i>Reabilitarea și conservarea căii ferate înguste Turda-Baia de Arieș-Abrud</i>	<i>471</i>
6.3	Zonele de siguranță și de protecție ale infrastructurilor aeroportuare.....	474
6.3.1	Instituțiile și reglementările aferente siguranței circulației aeriene	474
6.3.2	Codul de referință ICAO și caracteristicile fizice ale aerodromurilor	478
6.3.3	Delimitarea suprafețelor și zonelor de protecție ale mijloacelor CNS în PUG.....	485

6.3.4	Delimitarea și caracteristicile zonelor aeronautice cu restricții de înălțime.....	489
6.3.5	Obținerea avizului AACR necesar pentru PUG.....	495
6.3.5.1	<i>Studiul de caz al Aeroportului Internațional Transilvania din Târgu Mureș</i>	<i>496</i>
6.4	Concluzii la capitolul al VI-lea – planificarea teritorială, căile de comunicație și urbanismul.....	499
7	ALTE AVIZE NECESARE. ZONELE DE PROTECȚIE A MONUMENTELOR ISTORICE ȘI A SITURILOR ARHEOLOGICE	503
7.1	Protejarea și conservarea patrimoniului cultural național și Ordonanța nr. 68/1994.....	504
7.1.1	Institutul Național al Patrimoniului (INP)	508
7.1.1.1	<i>Lista Monumentelor Istorice (LMI 2015).....</i>	<i>508</i>
7.1.1.2	<i>Repertoriul Arheologic Național (RAN)</i>	<i>510</i>
7.1.2	Zonele de protecție a monumentelor istorice și reglementările aferente	512
7.1.3	Zonele de protecție a siturilor arheologice și reglementările aferente	516
7.1.4	Studiile de istorie și arheologice realizate pentru PUG	519
7.2	Regulamentul de urbanism pentru zone construite protejate (ZCP) și Ordinul 563/2003.....	523
7.3	Avizul de la Ministerul Culturii	528
7.4	Alte avize ale organismelor centrale interesate, necesare pentru PUG.....	529
7.4.1	Avizul Serviciului Român de Informații (SRI)	530
7.4.2	Avizul Ministerului Apărării Naționale (MAPN)	530
7.4.3	Avizul Ministerului Afacerilor Interne (MAI)	531
7.4.4	Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației	532
7.4.5	Avizul direcțiilor județene sau regionale de statistică (DJS)	533
7.5	Concluzii – problema conservării și protecției monumentelor în România	534
8	ETAPELE DE ELABORARE A UNUI P.U.G. ȘI R.L.U. CU APLICAȚII ASUPRA ORAȘULUI RUPEA, BRAȘOV	537
8.1	Licitațiile pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și ofertele tehnice	541
8.2	Prima etapă – reambularea topografică și verificarea de către Consiliul local	545
8.2.1	Piesele desenate	548
8.2.1.1	<i>Planșa cu reambularea topografică (RT)</i>	<i>549</i>
8.2.1.2	<i>Planșa cu protecția mediului (PM).....</i>	<i>551</i>
8.2.1.3	<i>Planșa cu riscurile geografice (RG).....</i>	<i>554</i>
8.2.2	Verificarea planșelor din etapa întâi	556
8.3	A doua etapă – situația existentă, propunerile de dezvoltare, bilanțul teritorial	557

8.3.1	Piese desenate	557
8.3.1.1	Planșa de încadrare în teritoriu (ÎT)	558
8.3.1.2	Planșa cu situația existentă și disfuncționalități (SED)	559
8.3.1.3	Planșa cu propunerile de dezvoltare (PD)	563
8.3.1.4	Consultarea populației și aprobarea propunerilor de dezvoltare	564
8.4	A treia etapă – zonificare urbanistică, reglementări, regulamentul local de urbanism.....	566
8.4.1	Piese desenate	566
8.4.1.1	Planșa cu proprietatea terenurilor (PT).....	567
8.4.1.2	Planșa cu procentul de ocupare a terenurilor (POT) – pentru zonificarea urbană ...	568
8.4.1.3	Planșa cu coeficientul de utilizare a terenurilor (CUT) – pentru zonificarea urbană	569
8.4.1.4	Planșa cu reglementările urbanistice și zonificarea (RUZ)	570
8.4.1.5	Planșa cu regulamentul local de urbanism (RLU).....	574
8.4.2	Piese scrise	578
8.4.2.1	Conținutul regulamentului local de urbanism (RLU)	578
8.4.2.2	Conținutul unui memoriu general pentru PUG.....	579
8.5	A patra etapă – avizarea planurilor urbanistice.....	581
8.5.1	Drepturile de semnătură și de ștampilă RUR	584
9	CONCLUZII GENERALE	586
	BIBLIOGRAFIE	591
	ANEXE	610
A.	Răspuns din partea Agenției Naționale „Apele Române” (ANAR)	610
B.	Răspuns din partea Agenției Naționale pentru Arii Protejate (ANANP)	612
C.	Răspuns din partea Agenției pentru Protecția Mediului Cluj (APM Cluj)	613
D.	Răspuns din partea Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN)	614
E.	Răspuns din partea Institutului Național pentru Statistică – Direcția Județeană (INS).....	615
F.	Răspuns din partea Ministerului Culturii (prin Direcția pentru Cultură București)	616
G.	Răspuns din partea Regiei Naționale a Pădurilor – Direcțiile Silvice Cluj și Brașov (ROMSILVA)	617
H.	Răspuns din partea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (ISU).....	620
I.	Răspuns din partea Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice TRANSELECTRICA.....	621
J.	Răspuns din partea Societății Naționale de Transport al Energiei Electrice TRANSGAZ	623
K.	Exemple de hărți morfometrice și altele pentru orașul Rupea, jud. Brașov.....	626

Cuvinte-cheie: urbanism, planificare teritorială și urbană, planuri, zone de protecție, zonificare urbană, avizarea planurilor urbanistice, norme tehnice, legislație, proceduri de elaborare a documentațiilor de urbanism, conținuturile-cadru

Rezumat:

Teza se axează preponderent pe prezentarea ansamblului complex de procese ce fundamentează și reglementează planificarea spațială a teritoriului. În această direcție, tema tezei atinge un subiect foarte actual, aflat într-o permanentă dezbateră între toți actorii implicați în dezvoltarea durabilă a teritoriului, și anume, identificarea căilor de eficientizare și adaptare a sistemului de planificare teritorială locală, în context regional și european. La ora actuală, cel puțin la nivel european, este o continuă dezbateră dacă s-ar impune o direcție unitară de reglementare a planificării spațiale la nivelul Uniunii Europene, sau doar un plan director - care să se aplice nuanțat în funcție de contextul fiecărei țări sau regiuni în parte (asemenea situației actuale). În teză se abordează atât legislația europeană relevantă domeniului, cât și cea națională, în permanentă adaptare la strategiile și direcțiile stabilite de Comisia Europeană.

Confruntată deocamdată cu această dilemă, România beneficiază azi de un sistem de planificare spațială reglementat de o legislație neunitară și derogatorie, venită în urma unui lung proces de sistematizare teritorială centralizat și obtuz, specific țărilor socialiste. Azi, procesul de avizare și control, deși extrem de stufos și greoi, conduce la lipsa unei calități a vieții, bazate pe o dezvoltare teritorială durabilă. Lipsa unui Cod al Urbanismului care să rezolve contradicția dintre diversele acte normative care reglementează planificarea teritorială, duce la situații de paradox, confuzie și interpretare subiectivă din partea avizatorului. Acestor disfuncții li se adaugă slaba calitate a documentațiilor de urbanism, întocmite de diverși specialiști, ce cuprind cantitativ minimumul de piese solicitate, însă fără o aplecare reală asupra fundamentării situațiilor date și propunerea unor soluții calitative. Toate acestea se reflectă în dezvoltarea din ultimele decenii ale orașelor și localităților românești, ce prezintă lipsă de viziune și coerență pe termen mediu și lung.

În contextul prezentat, una dintre întrebările fundamentale ale tezei este: *Cum se poate simplifica procesul de avizare a documentelor de planificare teritorială fără a scădea calitatea acestora?* Răspunsul la întrebare presupune descrierea parcursului complet al unor astfel de documentații, începând cu proiectarea și până la avizarea, aprobarea și intrarea în legalitate ca acte coordonatoare a dezvoltării locale. Teza de față descrie meticolos procedurile de avizare excesiv birocratizate, care, însă, în toată complexitatea lor, nu-și dovedesc utilitatea, având în vedere că documentele de urbanism trecute prin zecile de proceduri de avizare sunt adesea tot de calitate slabă sau mediocră. Obiectivul principal al tezei constă în identificarea cât mai completă a situației existente și a disfuncțiilor din cadrul procedurilor de elaborare, avizare, verificare și aprobare finală a documentațiilor de amenajare a teritoriului și cu precădere a celor de urbanism, în vederea propunerii de soluții de simplificare și de eficientizare, cu un impact și asupra calității acestor documente. Soluții există și se oferă direcții clare de urmat în viitor.

Utilitatea tezei este incontestabilă, stabilindu-se la mare grad de detaliere pașii de urmat în vederea realizării unor planuri urbanistice exemplar fundamentate științific, tehnic și solid ancorate în relațiile cu diverși actori care se regăsesc în același câmp operațional în practica de amenajare a teritoriului.

Teza de doctorat urmărește structura și ordinea de idei dintr-un memoriu aferent unui plan urbanistic general, iar informația conținută nu este cea a unui memoriu general realizat pentru un caz particular, ci se referă mai mult la procedura de elaborare, „de culise”, a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, procedură general valabilă pe teritoriul României, ca parte a Uniunii Europene. Prin această abordare interdisciplinară și cu puternic accent metodologic, accentul este pus pe cerințele legate de siguranța cetățenilor și pe cerințele de obținere a zecilor de avize de la diferite companii și instituții ale statului necesare pentru aprobarea și intrarea în legalitate a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism. Informația conținută respectă cu precădere legislația relevantă în domeniu, pentru fiecare parte și pentru fiecare aviz. De cele mai multe ori, aspectele prezentate pot fi depășite din punctul de vedere al progresului științific, însă acestea au trebuit aprofundate și incluse în teza de față, pentru atingerea obiectivului general, de a reda în ansamblu procedura deosebit de complexă de avizare completă a acestor documentații și astfel observarea disfuncțiilor în proceduri, necesare pentru elaborarea recomandărilor în vederea îmbunătățirii și eficientizării acestora (în prezent avizarea este una dintre cele mai mari probleme existente în urbanism, motiv pentru care teza de față se consideră a fi bine-venită, atât pentru geografi, cât și pentru urbaniști și alți specialiști în domeniu).

Teza de față se bazează foarte mult pe publicații cu acces liber și anumite publicații mai vechi, care au oferit soluții și recomandări mai potrivite (aplicative și realiste) pentru România, pe principiul că modelele împrumutate din occident, fără o adaptare riguroasă, nu reprezintă o soluție viabilă în acest domeniu. Urbanismul în România prezintă numeroase elemente de specificitate și prin complexitatea mare a procedurilor, se prezintă ca un domeniu foarte rigid și greu adaptabil celor mai noi practici disponibile (fără cooperarea instituțiilor statului și mai ales a guvernului). Acest aspect nu a împiedicat promovarea unor modele sau studii de caz de succes, cu trimitere directă la anumite disfuncții sesizate.

Teza se structurează în patru părți mari: (1) prima parte cuprinde referințe teoretice și evolutive ale planificării teritoriale în România, cu anumite trimiteri spre trecut, în vederea conturării specificului urbanismului românesc, (2) a doua parte se axează, preponderent, pe matricea geografică a unei documentații de amenajare a teritoriului și urbanism, conținând metodologia de elaborare a cadrului natural și conținuturile-cadru sau studiile necesare obținerii avizelor aferente, (3) a treia parte se axează pe matricea tehnică și antropică a aceleiași documentații (infrastructuri tehnico-edilitare și de transport) și (4) ultima parte se referă la etapele de elaborare a documentațiilor în cauză, sintetizând toate aspectele din părțile anterioare, înglobând și concluziile generale ale tezei (care se vor cuprinde anumite soluții de modernizare, tehnologizare și astfel de eficientizare, dar aceste propuneri ar putea reprezenta o altă lucrare de sine stătătoare). Teza se dorește a fi o abordare originală și utilă geografilor și urbaniștilor, conținând zeci de tabele și organizatoare grafice / organigrame și hărți, utile în clarificarea procedurilor.

În primul capitol se clarifică aspecte teoretice și metodologice în planificarea teritoriului, precum termenii utilizați de geografi și urbaniști în abordările spațiale, corelările dintre cercetările geografice și cele din domeniile amenajării teritoriului și urbanismului. Aspecte importante cu privire la definiții, diferențe între termeni, principii, nivele de abordare, strategii generale, tendințe și specificul urbanismului românesc sunt conținute în acest capitol.

Al doilea capitol se poate considera la prima vedere ca fiind suplimentar, însă are obiectivul major de a stabili aspecte particulare în formarea activității de planificare a teritoriului și mai ales, de a sublinia rolul administrației publice în planificarea teritoriului. Prima parte a acestui capitol redă câteva aspecte evolutive ale planificării pe teritoriul actual al României, începând din Antichitate, de la coloniile grecești de pe malul Mării Negre, până la așezările și castrele romane, cu reflecții asupra diferitelor influențe din Evul Mediu, cu urmări asupra peisajului actual, având adesea, ca studii de caz, Transilvania sau orașul Cluj-Napoca, spații geografice mai profund cercetate de către autor. A doua parte a acestui capitol continuă cu o analiză globală a numeroaselor modificări administrative care au avut loc pe teritoriul României, într-un context general de instabilitate, cu răsturnări bruște de situație și de ideologii, de la centralizare puternică la descentralizare, redesenări de limite ale scaunelor, comitatelor, județelor, directoratelor, regiunilor, raioanelor și plaselor, fie după modelul sovietic, fie după modelul occidental, toate cu repercurșiuni directe asupra planificării teritoriului și dezvoltării în plan general. Capitolul se încheie cu concluziile specifice, prin care se arată efectele negative ale unei instabilități administrative și politice în domeniul planificării teritoriale, pe termen lung.

Capitolele III, IV, V și VI cuprind nucleul acestei teze, cu aspecte legate de conținutul-cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului, cu modalitățile de elaborare a matricei geografice și tehnice a acestor documentații, cu trimiteri directe spre legislațiile relevante în vigoare, normativele aprobate, cu procedurile actuale în domeniu și mai ales, cu instituțiile care vor verifica aplicarea acestor legi și normative, care vor dicta în final procedurile de avizare a documentelor în cauză. Capitolele au o structură similară, pentru fiecare aspect: identificarea legislației europene, identificarea legislației naționale și detalierea celor relevante, identificarea instituțiilor responsabile de avizare și a funcționării acestora și mai ales descrierea cerințelor minime de elaborare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism în vederea obținerii avizelor. Fiecare subcapitol cuprinde un aspect major al planificării teritoriale (riscuri naturale, zone naturale protejate, gestionarea deșeurilor, alimentarea cu apă potabilă și protecția surselor de apă, canalizarea și epurare apelor uzate, alimentarea cu energie electrică și infrastructurile aferente, căile de comunicații rutiere și feroviare ș.a.m.d.) și avizele aferente, a căror procedură de obținere se detaliează în fiecare caz în parte. Aspectul prioritar în elaborarea acestor capitole îl constituie modalitatea de abordare, care se axează pe zonele de protecție și/sau de siguranță aferente fiecărei infrastructuri și fiecărui fenomen sau obiect în parte, conform legii și standardelor, în vederea punerii eficiente în coexistență a acestora și astfel, de creștere a siguranței și a bunăstării populației.

Al șaptelea capitol este dedicat patrimoniului construit, importanța și conținutul-cadru al studiilor de istorie și arheologie în elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism și mai ales de obținere a avizelor necesare de la direcțiile de patrimoniu și de la Ministerul Culturii. În acest capitol sunt tratate problemele de conservare a patrimoniului construit, problema monumentelor, a zonelor construite protejate sau a zonelor de protecție a monumentelor, a siturilor arheologice și a altor obiective de patrimoniu, toate constituind aspecte de mare actualitate pe teritoriul României. Tot în acest capitol sunt prezentate o serie de alte avize necesare de la alte instituții ale statului.

Al optulea capitol se axează exclusiv pe etapele de elaborare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, detaliind conținutul-cadru al pieselor scrise și desenate ale acestor documentații, precum și o modalitate de management al întregului proces, care implică înglobarea a numeroase studii de specialitate (geomorfologice, geologice, hidrologice, de mediu, pedologice, socio-demografice, economice, istorice, arheologice etc.), condiții de avizare (conținute în majoritatea avizelor obținute), date statistice, zonificări complexe și regulamente locale de urbanism, precum și propuneri valide de dezvoltare durabilă. Un aspect important al acestui capitol este dat de organizarea procesului de elaborare, în care se ține cont de condițiile și de valabilitatea fiecărui aviz în parte, astfel oferind o imagine de ansamblu procesului. Anumite avize se pot obține doar pe seama altor avize, unele avize au un termen de valabilitate limitat, pe când altele își păstrează valabilitatea pe întreaga existență a documentației, iar anumite avize se emit pe baza unor studii de specialitate. Toate aceste aspecte constituie o provocare logistică, vizată a fi clarificată în acest capitol dedicat. Capitolul are și un rol de sinteză a tezei de față.

Ultimul capitol conține concluziile generale ale tezei, prin care se arată necesitatea unei reforme majore în domeniu și aducerea la un numitor comun, mai simplu, al procedurilor de avizare (prin modernizare, tehnologizare, transferul procesului în mediul virtual și mai ales debirocratizare).

Contextualizarea acestei teze se poate realiza cel mai bine, analizând o scurtă listă cu titlurile de lucrări excepționale elaborate în cadrul Școlii geografice clujene, având ca subiect principal planificarea teritoriului și urbanizarea, dezvoltarea regională, organizarea spațiului geografic, amenajarea teritoriului (regional, suburban, periurban, local) și alte aspecte de geografie regională, geografie urbană și de peisaje naturale și culturale cu trimiteri directe sau indirecte spre dezvoltarea durabilă a teritoriului. Toate aceste lucrări excepționale și de o mare varietate, pun accent mai ales pe matricea geografică a amenajării sau a dezvoltării teritoriului și evită cu precădere partea legislativă, normativă și mai ales aplicativă a acestor activități. Astfel se reduce foarte mult potențialul, caracterul aplicativ și practic al acestor publicații, a căror obiective și soluții, de altfel inteligente, vor fi greu de aplicat în realitate, fără fundamentarea legală și normativă de rigoare și mai ales fără avizele minime, care să confere documentațiilor puterea coordonatoare. Chiar dacă aceste publicații nu au avut niciodată între obiective obținerea avizelor necesare, trimiterile spre proceduri și normative aprobate prin lege reprezintă primul pas spre posibila lor implementare în realitate.

Teza de față se axează exact pe acea parte legislativă și normativă, necesară obținerii avizelor pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, care nu se regăsește holistic și complet în aproape nici o lucrare de specialitate elaborată de către geografii din România. Din acest motiv, se poate considera teza de față ca relevantă pentru geografii interesați de urbanism. Teza contribuie în mod direct la apropierea urbanismului de geografie și la formarea unei simbioze din care ambele părți au doar de câștigat.

Teza răspunde întrebărilor ridicate și își atinge scopurile, prin mai mult de 600 de pagini, constituind o lucrare deschizătoare de drumuri, conținând o critică constructivă a situației actuale din domeniile amenajării teritoriului și urbanismului, oferind în final soluții și propuneri de modernizare și eficientizare. Teza conține 101 de figuri și 67 de tabele.